

 Kommentti

Empiria ja teoria urapoluilla ja oppialoilla

Tarmo Malmberg (2014) nostaa oppihistoriallisessa artikkelissaan esille tutkimuksen teon teoreettisia lähtökohtia Aristoteleesta nykypäivään. Joukkoviestinnäntutkimuksessa empiirinen tyyli on suosittuampi kuin teoreettinen tyyli, ja jälkimmäinen lähes unohtunut 2000-luvulle tultaessa, kertoo Malmberg. Tässä puheenvuorossa empiirisen ja teoreettiseen tutkimuksen suhteita tarkastellaan toisesta näkökulmasta eli käytännön toimintana viestinnän ja median opetus- ja tutkimusaloilla Suomessa. Monet tekijät vaikuttavat siihen, että empiirinen tutkimus, ja sen pelkkä raportointi, kuten Malmberg kärjittää, dominoivat suomalaistakin media-tutkimusta.

Lisäksi pohditaan teoria–empiria-jaottelua ja ehdotetaan, että vastakkainasettelua hedelmällisempää olisi pohtia nykyisten teorioiden ja käsitteiden roolia ja selitysvoimaa aikana, jota leimaa yhä yksilöllisempi mediakäyttö. Onko enää mahdollista selittää perinteisellä, usein normatiivisella joukkoviestintään ja sanomalehtien uutisiin painottavalla tutkimuksella sitä, mitä eri mediat merkitsevät lukijoiden ja käyttäjien elämismaailmassa ja ymmärtää mediateknologioiden tuottamia ja mahdollistamia muutoksia. Teorian ja empirian välistä kuilua voisi kaventaa ja niiden suhdetta tiivistää, kuten ehdottaa esimerkiksi käyttäjälähtöinen tieteentutkimus (Stokes, 1997).

Teoriaa jäävuoren huipulla

Median ja viestinnän tutkimusala kuvataan seuraavassa jäävuorena, jonka näkyvällä huipulla on teoreettisia kenttiä nimeltä tunnettuine tekijöineen ja suurena piilossa olevana massana uutta tutkimusta tekevät tutkijajoukot. Tutkijan uran alussa opiskelijat sosiaalistetaan tutkimusyhteisön vallitseviin käytäntöihin, myös teorian ja empirian merkitykseen ja suhteisiin omalla alalla. Kuitenkin esimerkiksi niinkin lähellä toisiaan olevilla opetus- ja tutkimusaloilla kuin Suomen ja naapurimaiden journalistikoulutuksessa opettaja-tutkijoiden käsitykset teoriasta joko kaiken yliopisto-opetuksen perustana tai käytännön tulkitsemisen apuvälineenä vaihtelevat sekä opettajittain että yliopistoin (Stigbrand ym. 2013, 127). Suomessa tutkimusta tehdään pienissä yksiköissä, jotka ovat taustoiltaan, tutkimuskohteiltaan ja menetelmiltään hyvin moninaista, eivätkä ne muodosta yhtenäistä kokonaisuutta, summataan Suomen Akatemian toteuttamassa suomalaisen viestintätieteellisen tutkimuksen arvioinnissa (Suomen Akatemia 2013, 72–73). Viestinnän tutkimus on teoreettisesti hajanaista –

keskustelulla on pitkät perinteet (esim. Craig 1999). Mediatutkimuksen lisääminen viestinnän teoria- ja opetusalaan on lisännyt mahdollisten näkökulmien variaatioita.

Käytännössä kukin tuleva tutkija keittää tarjolla olevista kirjavista aineksista oman käsityksensä siitä, mitä tutkimus on ja miten sitä tehdään. Päädyin omien viestinnän opintojeni aikana käsitykseen teorian ja empirian suhteista: tietoa hankitaan ”empiriasta” erilaisilla menetelmillä ja järjestetään teoreettisten käsitteiden ja periaatteiden avulla. Teoria näyttäytyi laajan ja monimutkaisen empirian arvokkaina tiivistyksinä kuten yleistyksinä ja kulttuurisesti määrittäneiden käytäntöjen ja lainalaisuuksien hahmottamisena. Uskoin, ettei teoriaa ole ennen kuin se on puristettu empiriasta ulos, mutta teoriasta tuntui olevan pulaa. Nightingale (2012, 100) toteaa pohtiessaan teorian ja empirian suhdetta mediaetnografisessa tutkimuksessa, että viestinnän tutkijat eivät valitettavasti ole pystyneet kehittämään uutta teoriaa sen jälkeen kun viestinnän siirtoteoriat ovat käyneet riittämättömiksi, ainakin yleisötutkimukselle. Poikkeuksena hän nimeää Nick Couldry (2011) pyrkimykset viestinnän käytäntöjen teoretisointiin, ja Nightingale on itse pyrkinyt edistämään teoriaa välitason käsitteiden (kuten ”mitä on lukeminen”, ”mitä on kuuleminen” jne.) avulla. Oma kokemukseni on myös ollut, että välitason käsitteet ovat avainasemassa, jos empiria ja teoria halutaan keskustelemaan keskenään.

Kaikilla kohdalleni osuneilla maisterintyön tai väitöstyön ohjattavilla on ollut viestinnän tutkijoille yleinen, empiriasta ja yksityiskohdista kohti havainnot selittävää teoriaa -esiymmärrys (Bostrom 2004, 344). En ole empiriavetoisuutta ihmetellyt, sillä alituisen muutoksen kourissa oleva mediakenttä herättää paljon kiinnostavia ja tärkeitä kysymyksiä, ja niihin yritetään löytää opinnäytetöissä vastauksia. Toisaalta teoriat ovat olleet opiskelijoille vähemmän tuttuja, ja ne myös usein koetaan vaikeasti sovellettaviksi. Viestinnän teoriat on tyypillisesti nimetty kehittelijöidensä, kuten Adornon, Habermasin, Bourdieun tai McLuhanin mukaan, ja teoriat ovat usein enemmänkin ajattelumalleja tai näkökulmia (Mörä ym. 2004). On epärealistista odottaa, että aloitteleva tutkija kehittelisi niitä edelleen, kun vaikeaa on jo sekin, että ajatusmalleja käytetään tutkimuskysymysten muotoilussa ja oman tutkimusaineiston analyysissä.

Tutkijan oma näkökulma

Tutkimusintresseihin vaikuttaa tietenkin myös kunkin oma, mutta opinnoissa muokautuva, maailmankuva ja ihmiskäsitys. Feministinen tutkimus on kannustanut tutkijoita nimeämään tutkijan ja tutkimuksen sidonnaisuudet, näkökulmat ja tavoitteet (esim. Sprague-Jones & Sprague, 2011, 406), sillä ne vaikuttavat aina siihen, mitä tutkija ottaa tutkittavakseen ja mitä hän löytää. Aikakauslehtityön professuurin ajavaisluennolla ja seitsemän vuotta myöhemmin professuurin päätyttyäkin kerroin, mikä omasta mielestäni antoi työlleni merkityksen ja mielen. Totesin, että teen tutkimustyötä toimituksissa työskentelevien ja laajemmin media-alan hyödyksi ”jotta yhdessä voimme tehdä työmme paremmin ja olla lukijoille hyödyksi ja huviksi tarjoamalla tietoa, viihtymistä ja ymmärrystä” (Töyry, 2013). En ole käsittänyt, mitä tarvetta viestin-

nän ja median tutkijalla on teorialle, jolla ei ole suoraa tai edes kuviteltavissa olevaa yhteyttä empiriaan. En myöskään ymmärtänyt akateemisia ja media-alan intressejä vastakkaisina, kuten on tavallista. Esimerkiksi Elin Gardestöm (2011) kuvaa ruotsalaista reviiiritaistelua journalismin opetuksen ja tutkimuksen painotuksissa kansainvälisesti tunnistettuna ilmiönä, jossa jatkuvasti kysytään, pitäisikö koulutuksen tukea media-alan työvoimapolitiittisia intressejä vai akatemian käsityksiä journalistien tehtävästä kriittisinä demokratian ylläpitäjinä.

Monellakohan yliopisto-opiskelijalla oli alun perin tutkijantyö mielessä, ei ainakaan minulla. Yliopistolle tullaan opiskelemaan ammattia tai asiantuntijuutta läpäisemällä karsinnat pääaineeseen, myöhemmin saadaan hyväksyntä maisterintyön aiheelle ja arvosana valmiista työstä, ja tullaan valituksi tohtorikoulutettavaksi tutkimuslaitoksen hyväksymällä tutkimussuunnitelmalla. Viestinnän tutkijan urapolun rakentaminen kestää kymmeniä vuosia. Tutkijat pätevöityvät ensin maisterista tohtoriksi ja sitten post-doc-tutkijasta tutkimusprojektien kautta dosenteiksi ja professoreiksi. Tyypillistä näyttää olevan, että empiirinen ote vaihtuu teoreettisempiin näkökulmiin sitä mukaa kun tutkijan oma osaaminen kasvaa. On harmillista, ettei kovin moni mediatutkija muilta kiireiltään ehdi teorioiden kehittelijäksi ja laajojen näkökulmien luojiksi ennen emeritus- tai emeritavuosia.

Voit tutkia vapaasti sitä, mihin saat rahoituksen

Kriittisinä oppiala- ja tutkimusyhteisöjen laajentumisen ja vakiintumisen portinvartijoina toimivat ulkomaiset ja kotimaiset akateemiset työnantajat ja rahoittajat. Suomalaisista viestinnän tutkimuksen rahoittajilla (kuten Suomen Akatemialla, Tekesillä ja Helsingin Sanomain Säätiöllä) on merkittävä rooli, koska ne ohjaavat tutkimusta enemmän kuin tutkijat itse (Suomen Akatemia 2013, 74). Tekes painottaa teknologialähtöistä ja innovaatioihin pyrkivää tutkimusta ja Helsingin Sanomain Säätiö käytännönläheistä tutkimusta raportteineen. Suomen Akatemia tarjoaa mahdollisuuksia pitkäjänteiseen teoreettiseen tutkimukseen, mutta se osuus media-alan tutkimusrahoittajana on pieni. Kaikki tutkimusrahoittajat arvioivat hakijan osaamista, aiempia tuloksia, nykyisiä intressejä ja tutkimuksen merkitystä. Arvioijina toimivat myös yliopistot rekrytointiprosesseissaan sekä tiedelehtien toimitukset ja tieteellisten seminaarien järjestäjät. Mielestäni kaikki toivovat tutkimusta, jossa teoria ja empirian kohtaavat, mutta painotuksen vaihtelevat.

Tutkijanurien alussa empiirisyys painottuu, ja myös tutkijoita on eniten, jos opinäytteiden tekijät lasketaan mukaan. Ei ole ihme, että tutkimuksen volyymit ovat empirialle voitollisia. Esimerkiksi aikakauslehtitutkimuksen tietokantaan¹ kerätyistä, aikakauslehtiä koskevista ja lukuisilla eri tieteenaloilla tehdyistä tutkimuksista, on vuosi vuodelta suurempi osa ammattikorkeakoulujen lopputöitä ja pro graduja, jotka kummatkaan eivät tiukassa katsannossa ole tutkimusta ollenkaan. Aikakauslehdet ovat hajanaisella tutkimuskentällä valtaosassa tutkimusreferenssejä tutkimuksen aineistoa, eikä niihin juurikaan ole kohdistettu teoreettista intressiä (Töyry ym. 2012).

Jotta tutkimuksen teoreettisuus edistyisi millään viestinnän tai median osa-alueella, tarvitaan pitkäjänteistä tutkimustyötä. Käytännössä tarvitaan opetusala, jonka kyljessä tutkimusalue varttuu ja kehittyy.

Opetusalat synnyttävät tutkimusalat

Yliopistot pyrkivät olemaan autonomisia, mutta pitää myös tunnustaa, että opetusta ja tutkimusta käynnistetään vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tutkimus tulee kampuksille opetuksen vanavedessä. Yliopistoissa opetusalat syntyvät sinne, missä tarvitaan akateemisesti koulutettuja asiantuntijoita. Esimerkiksi käy mediatalouden tutkimusalan ohuus. Suomessa on 211 liiketalouden professoria kymmenessä yliopistossa (Sintonen 2014, 26), mutta tuskin monikaan heistä on mediatalouden asiantuntija. Ei ole ollut vetoa eikä työntöä, kun yliopistot eivät ole itse kouluttaneet mediatalouden asiantuntijoita ja siten puskeneet myös tutkimusalaa liikkeelle. Media-alan pulskina vuosina ei toimialalla juuri ollut kysyntääkään tutkimuksen kautta jäsentyvälle ymmärrykselle mediataloudesta. Aiemman tutkimuksen ohuus hidastaa akuuttia tutkimustarvetta taloudellisen epävarmuuden kourissa kamppailevasta alasta. Julkaisualustat lisääntyvät, sisällöntuotannossa journalistien monopoliasema hajoaa ja yleisöt pirstaloituvat, mikä kaikki muuttaa ja jopa romahduttaa liiketoimintamalleja. Mediayritykset sopeutuvat uuteen tilanteeseen purkamalla massamedialle ominaisia siilomaisia teknologian, talouden ja sisältöjen erillisiä rakenteita, mikä luo tarvetta myös opetuksen uudelleenjärjestelyille.

Mediumin merkityksestä

Tutkimus- ja opetusalojen resursseista suuntaamisesta päätetään yliopistoissa ja opetusministeriöissä professuurien sijoituspaikkoja ja aloja määritettäessä. Viestintäalan julkisissa keskusteluissa on kiistelty erityisesti mediumin merkityksestä määrittäessä tehtäessä. Kun mediatoimiala on organisoitunut mediumeittain, miten yliopistojen tulisi tähän vastata? On esimerkkejä vahvasta medium-näkökulmasta, kuten elokuva-koulutus Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa. Se on yhden mediumin koulutusta, jossa lähes jokainen yhdestätoista professuurista, samoin kuin opetuksen pääaineet, vastaavat elokuvatoimialan ammattialoja lavastuksesta puvustukseen ja käsikirjoittamisesta tuottamiseen. Toinen ääripää opetuksen ja tutkimuksen medium-suhteessa näkyi 1970-luvun journalismikoulutuskeskustelussa, jossa medium-painotuksen tilalle haluttiin tuoda niin sanottua ylivälineellisyyttä. Ylivälineellistäjät muun muassa onnistuivat lopettamaan aikakauslehtilinjan Tampereen yliopistossa, mutta radio- ja tv-opetus jäivät. Ehkä siksi, että tv-lähetyskäytäntöä ja radio-ohjelmia ei ole ainakaan aiemmin saatu aikaan, ellei toimittajille opeteta välineisiin liittyviä taitoja.

Kahdeksankymmentäluvulla väännön kohteena olivat journalismin opetuksen ja professuurien sijoituspaikat Tampereen lisäksi Jyväskylän ja Helsingin yliopistoihin.

Eri korkeakoulujen välinen työnjako nosti 1990-luvulla keskustelua ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välisestä työnjaosta, josta tutkimuksen osalta soveltavaksi kutsuttu tutkimus on haluttu sijoittaa ammattikorkeakouluille, ja yliopistojen tehtäväksi jäisi vastaavasti perustutkimukseksi nimetty tutkimus. Ammattikorkeakoulujen media-alan opetuksen korostettiin internetiä julkaisukanavana ja aluksi puhuttiin uudesta mediassa, sittemmin sosiaalisesta ja nyt digitaalisesta mediasta.

Juuri nyt koulutuspolitiikassa puhutaan peliteollisuuden odotuksista koulutusalojen suuntaamisessa. Tällä hetkellä media-alalle kaivataan ohjelmisto-osaajia, ”koodareita”, kun uusia digitaalisia konsepteja tuotetaan kuin liukuhihnalta. Teknologian kehittymisen myötä median tutkimusalue on laajentunut esimerkiksi sähköiseen lukemiseen sekä mobiili- ja tablettijulkaisemiseen. Uusien teknologisten avausten tai mediumien sisällöntuotantoon tarvittava asiantuntemus ohjaa siis edelleen koulutuspoliittista keskustelua 2010-luvullakin.

Aikakauslehdet ja yliopistot

Aikakauslehdistöä edustavat järjestöt eli aikakauslehtien kustantajat, päätoimittajat ja journalistit alkoivat 2000-luvun alussa vaatia entistä kovemmalla äänellä aikakauslehtiopetuksen (uudelleen) järjestämistä yliopistotasolla. Taideteollinen korkeakoulu kiinnostui vakavasti. Opetusministeriön johtama korkeakoulupolitiikka oli tuohon aikaan suopeaa yliopistojen yhteistyölle. Jo aiemmin oli syntynyt visuaalisen journalismin maisteriohjelma, jossa opetusta ja aloituspaikkoja tarjosivat Lapin, Jyväskylän ja Tampereen yliopistot sekä Taideteollinen korkeakoulu. Taideteollisen korkeakoulun visuaalisen journalismin kokonaisuutta suunniteltiin 2000-luvun alussa laajennettavan aikakauslehtijournalismin maisteriohjelmaksi.

Kun opetus vihdoin vuonna 2007 käynnistyi aiottua suppeampana eli sivuaineena, sen ytimenä oli aikakauslehtityön käsitteellistäminen, tutkiminen, kehittäminen ja sitä myöten myös arvostaminen. Koulutuksen sisällön suunnittelulle oli olemassa kaksi vaihtoehtoa, kun kolmas eli uutisorientaatio – jossa uutinen on uutinen oli väline mikä tahansa – ei ollut optio. Ensimmäisenä vaihtoehtona oli, että opetuksessa voitaisiin keskittyä erityisaloihin eli terveysjournalismiin, talousjournalismiin, kulttuurijournalismiin, urheilujournalismin jne. Toinen vaihtoehto oli mediumia kokonaisuutena korostava konseptinäkökulma. Se sopi Taideteollisen korkeakoulun suunnittelulähtöiseen opetuksen parhaiten. Suunnittelunäkökulmassa huomioidaan tulevan käyttäjän tarpeet. Journalistisessa työssä tämä tarkoittaa, että muutkin kuin kansalaisen roolia tukevat arvot voivat ja saavat olla julkaisemisen lähtökohtana. Konseptinäkökulma ylittää mediumin rajat, kun samaa konseptia voidaan julkaista eri alustoilla. Aikakauslehtityötä luonnehtii vahva näkökulmaistaminen sekä sisällön että yleisön suhteen, sillä jokainen aikakauslehti on aina toimitettu juuri tietyille lukijaryhmälle (Töyry 2009; Jaakola ym. 2014).

On selvää, että ilman tutkimuspainotusta opetuksen sisällöt eivät kehity. Opetusta on kehitettävä ohi nykyhetken valmistamaan opiskelijoita maailmaan, joka on vasta muotoutumassa. Kun pohditaan konsepteja, pitää tutkimuksenkin kysyä miksi kukin

lehti on sellainen kuin se on, ja ihmetellä, millaisia vielä voisi olla, eikä vain analysoida olemassa olevien pintaa, ilmaisua tai laatua. Taideteollisen korkeakouluun sopi hyvin medium-painotteinen tutkimus. Sille suunnalle olin itse lähtenyt, kun halusin 1990-luvulla tutkia naistenlehtiä mediana. Sopivaa mediateoriaa ei kuitenkaan löytynyt, ainakaan ei sellaista, joka tarkasteli mediuksia toimintajärjestelminä. Lopulta kehitettiin toimintakonseptien ajatusta mediatyön ja tuloksena olevan sisällön yhteydestä (Töyry 2005; Helle & Töyry 2009). Mediakonsepti on teoreettinen käsite, joka pohjautuu 1990-luvulla toiminnan teorian viitekehyksessä kehitetystä toimintakonseptin käsitteestä. Ideana on tarkastella samaan aikaan toimintaa kuten toimitustyötä sekä sen kohdetta, kuten lehteä ja lukijasuhdetta, joiden luomiseksi lehti on väline. Painotus on journalismin kolmessa merkityksessä: tuotantona, artefaktina ja vastaanotona. Tutkimuskohteita voivat olla esimerkiksi median digitalisoituminen, visuaalisuus ja tarinallisuus, lukijasuhdetta, julkaisualustojen käytettävyys tai radikaalisti muuttuvan mediakäyttö.

Irti teorian ja empirian vastakkainasettelusta

Viestinnän tutkimuksessa tavallista on puhua kentistä ja peleistä. Pelimetaforia soveltaen edellä kuvailtu teoria vastaan empiria -ottelu päättyisi empirian 4–0 voittoon, koska tutkijanurien alkupäässä empiria korostuu, empiirisesti painottunutta tutkimusta on määrällisesti enemmän, säätiö- ja innovaatorahoittajat suosivat empiiristä tutkimusta ja koska opetusalat syntyvät sinne, missä tarvitaan uutta käytännön osaamista ja sen tueksi empiiristä tutkimusta. Kuitenkaan empiria vs. teoria -vastakkainasettelu ei ole kovin mielekäs.

Tarmo Malmberg kuvaa teoreettista tutkimusta kirjallisuus- tai nojatuolitutkimukseksi, jossa tutkija ei tee uusia havaintoja empiirisistä aineistoista, vaan painopiste on aiemman tutkimuksen arvioinnissa ja analyysissä (jonka aineistona tosin voivat olla myös empiriaan perustuva tutkimukset). Malmberg kärjistää poleemisesti, että empiiristisen tieteenkäsityksen keskeinen tavoite on tulosten esittäminen, pelkkä ”raportointi”. Jos tutkimus käsitteenä hämärtyy, kuten esimerkiksi Himas-kohu näytti, ja Tekesin tai Sitran kaltaiset rahoittajat vaativat nopeaa, yrityksiä hyödyntävää tutkimusraportointia, kärjistyminen on perusteltu. Malmberg on oikeassa vaatiessaan enemmän huomiota ja osaamista empiiristen aineistojen ja tulosten liittämiseksi aiempaan tutkimukseen ja teoriaan. Tutkimusurien ja rahoitusmahdollisuuksien ei pitäisi rajoittaa teoreettisempaa tutkimusotetta, kuten nykyisin usein tapahtuu. Käytännössähän kahden vuoden tutkimusprojektin alkua käytetään edellisen tutkimushankkeen loppuraportin julkistamiseen, artikkeleiden tai kirjan kirjoittamiseen. Loppupäästä taas kuluu kuukausia uusien tutkimushakemusten tekoon.

Tutkimuskäytännöissä ja tutkimuksen rahoitusmalleissa tapahtuvaa muutosta kuvaavat tieteellisen tutkimuksen tavoitteita ja menetelmiä ja niiden historiallista kehitystä tutkineet Nowotny, Scott ja Gibbons (2001). He ovat tunnistanee erilaisia tiedon tuottamisen paradigmaattisia muotoja eli moodeja. He jäsentävät siirty-

mää perinteisestä tiedon tuotannon paradigmasta, joka pyrkii objektiivisuuteen ja ulkopuolisista tahoista riippumattomaan tieteeseen (moodi 1), uudenlaiseen tiedon tuottamisen ja soveltamisen kontekstia painottavaan paradigmaan (moodi 2). Ensimmäisellä moodilla he tarkoittavat tutkijoiden tutkimuslaitoksissa tuottamaa tietoa, johon puhtaimmillaan eivät pääse vaikuttamaan ulkopuoliset tahot kuten esimerkiksi rahoittajat, yritysmaailma tai poliitikot. Moodi 2 -tyyppinen tiedontuotanto puolestaan tapahtuu soveltamisen kontekstissa, jossa tutkijat osallistuvat tutkimuskohteiden kanssa tiedon tuottamiseen ja toiminnan kehittämiseen, ja rahoittajan toiveita kuunnellaan (Gibbons ym. 1994; Nowotny, Scott & Gibbons 2001).

Mediatutkimuksessakin on tapahtunut siirtymä moodista 1 moodiin 2. Moodi 2 ei kuitenkaan välttämättä tarkoita vain mediayrityksiä hyödyntävien tutkimusten tekemistä. Joukkoviestintätutkimuksella on pitkä normatiivinen perinne demokraattisen yhteiskuntamuodon ylläpitäjänä ja edistäjänä (Karppinen 2012) ja sitä edistävää tutkimusta on tehty myös rahoittajien aloitteesta. Demokratia ei kuitenkaan ole yksi yhtenäinen käsite, eikä helposti rajattavissa, Karppinen toteaa. Yksimielisyyttä ei myöskään ole siitä, mitä pitäisi tehdä ja miten toimia tutkijan tai tutkimussuuntauksen haluaman normatiivisen demokratian edistämistavoitteen saavuttamiseksi.

Oma ajatukseni moodista 2 tarkoittaa ennemminkin sitä, että teorian ja empirian dikotomisen karsinoinnin sijaan niiden suhdetta voi ja pitäisi tarkastella vuorovaikutuksena. Kaikki tutkimus sisältää tavalla tai toisella sekä teoriaa että empiriaa, kun tiede on ”on nimitys kokemukseräiselle ja rationaaliselle maailmankuvaukselle ja selitykselle”, kuten Malmberg artikkelissaan toteaa. Eroa empirian ja teorian välille ei tee myöskään McQuail (2000, 11) kuvatessaan teorian systemaattisena joukkona ideoita, joiden avulla ilmiöitä voi ymmärtää, toimintaa voidaan ohjata tai sen seurauksia voidaan ennustaa. Myös Sismondo (1996) ja Nightingale (2012) korostavat teorian väli-
neluonnetta.

Tutkimuksen prosessiluonnetta ovat korostaneet erityisesti tieteen ja innovaatioiden tutkijat. Stokes (1997, 88) tarjoaa käsitettä käytännön inspiroima tutkimus (use-inspired-research), joka pyrkii ylittämään perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen välistä kuilua. Kuilujen ylittämisessä tarvitaan empiiristä ja teoreettista tutkimusta, joiden avulla saadaan kiinni siitä, mitä ei oikeastaan vielä tiedetä eikä osata. Teorian ja käytännön yhteensovittamista tutkimuksessa ja innovaatioiden kehittämisessä on pohtinut myös Van de Ven (2000) joka korostaa, että tutkimuksessa olisi tuotettava sekä uusien käytäntöjen kannalta relevantteja ratkaisuja että uutta tietoa ja käsitteitä tieteelliseen keskusteluun. Tämä onnistuu, jos selätetään ura- ja rahoitusmalli-pulmien lisäksi tutkimuskentän hajanaisuus. Pienet, lyhyet ja erilliset tutkimushankkeet eivät tuota riittävän kattavaa teoreettista ajattelua tai empiirisiä aineistoja, joiden pohjalta voitaisiin teoretisoida, systematisoida ja yleistää tutkimustuloksia.

Viitteet

1 www.aikakauslehtitutkimus.fi

Kirjallisuus

- Bostrom, Robert (2004). Empiricism, Paradigms, and Data. *Communication Monographs*. 71: 3, 343–351.
- Gardeström, Elin (2011). *Att fostra journalister: Journalistutbildningens formering i Sverige 1944–1970*. Göteborg: Daidalos.
- Gibbons, Michael; Limoges, Camille; Nowotny, Helga; Schwartzman, Simon; Scott, Peter & Trow, Martin (1994). *The New Production of Knowledge. The Dynamics of Science and Research in Contemporary Societies*. London: Sage.
- Helle, Merja. & Töyry, Maija. (2009). Media Concept as a Tool for Analyzing Change in Media. Teoksessa: Oittinen, Pirkko & Saarelma, Hannu (toim.). *Print Media – Principles, Processes and Quality*. Helsinki: Paper Engineers' Association, 498–525.
- Jaakola, Minna; Töyry, Maija; Helle, Merja & Onikki-Rantajääskö, Tiina (2014). Construing the Reader: Multidisciplinary approach to journalistic texts. *Discourse & Society* 25: 4 [painossa].
- Karppinen, Kari (2013). Uses of Democratic Theory in Media and Communication Studies. *Observatorio (OBS*)* 7: 3, 1–17.
- Malmberg, Tarmo (2014). Teoreettinen tutkimus joukkoviestintä- ja mediatieteen intellektuaalisena tyylinä. *Media & viestintä* 37: 2, 57–80.
- McQuail, Dennis. (2010). *Mass Communication Theory. An Introduction*. 4 painos. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.
- Mörä, Tuomo.; Salovaara-Moring, Inka. & Valtonen, Sanna (2004). *Mediatutkimuksen vaeltava teoria*. Helsinki: Gaudeamus.
- Nowotny, Helga; Scott, Peter & Gibbons, Michael. (2003). Re-thinking science: Mode 2 in societal context. *Minerva* 41: 3, 79–194.
- Nightingale, Virginia (2012). Media Ethnography and the Disappearance of Communication Theory. *Media International Australia* 145, 94–102.
- Sintonen, Kirsti (2014). Raha vie tiedettä. *Acatiimi* 1/2014, 24–28
- Sismondo, Sergio. (1996). *Science Without Myth. On Constructions, Reality, and Social Knowledge*. New York: State University of New York Press.
- Sprague-Jones, Jessica & Sprague, Joey (2011). The Standpoint of Art/ Criticism: Cindy Sherman as Feminist Artist? *Sociological Inquiry* 81: 4, 404–430.
- Stokes, Donald (1997). *Pasteur's Quadrant. Basic Science and Technological Innovation*. Washington: Brookings Institution Press.
- Stigbrand, Karin & Nygren, Gunnar (2013). *Professional Identity in Changing Media Landscapes : Journalism Education in Sweden, Russia, Poland, Estonia and Finland*. Journalism Studies 6, Södertörn University.
- Suomen Akatemia (2013). Media and communication research in Finnish universities. Evaluation report. Publications of the Academy of Finland 1/13.
- Töyry, Maija (2005). *Varhaiset naistenlehdet ja naisten elämä ristiriidat*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Töyry, Maija (2008). Naistenlehtien keskinäiset erot ja samankaltaisuudet. *Tiedotustutkimus* 31: 1, 21–34.
- Töyry, Maija (2009). Lukijasuhteet aikakauslehdissä. Teoksessa: Väliverronen, Esa. (toim.). *Journalismi murroksessa*. Helsinki: Gaudeamus, 129–149.
- Töyry, Maija; Saarenmaa, Laura & Särkkä, Nanna (2011). Monitieteisyyden haste aikakauslehtitutkimuksessa – kohti konsepti- ja tutkimustietoisuutta. *Media & viestintä* 34: 3, 21–39.
- Van de Ven, Andrew (2000). Professional Science for a Professional School: Action Science and Normal Science. Teoksessa: Beer, Michael & Nohria, Nitin (toim.). *Breaking the Code of Change*. Boston, MA: Harvard Business School Press, 393–414.

Verkkolähteet

- Töyry, Maija (2013). Aikakauslehtisuunnittelun ja mediakonseptien opetuksen ja tutkimuksen tulevaisuus. Puhe Magazine Symposiumissa. Helsinki 3.12.2013. Saatavilla: <http://www.mediaconceptsrsg.net/maija-toyryn-puhe-3-12-magazine-symposiumissa>.